

Vi mangler hænder på arbejdsmarkedet – her er nogle bud på, hvad vi kan gøre

Håndteringen af den såkaldte »ældrebyrde« har været heftigt debatteret i flere af landets kommuner under kommunalvalgskampen. Og debatten er på sin plads. En befolkningsfremskrivning fra Danmarks Statistik viser, at antallet af danskere mellem 65 og 79 år samt danskere over 80 år vil stige med henholdsvis 6,1 og 59,2 procent fra 2020 til 2030. Samtidig forventer man, at antallet af 18-64-årige vil falde med 0,2 procent.

Jeg mener imidlertid ikke, at vi bør se det voksende antal ældre som en »byrde« for samfundet, men som et vigtigt bidrag til fremtidens arbejdsmarked. Det er ikke alene sund fornuft som løsning på de stigende udgifter, der følger med flere ældre borgere, men også en vigtig anerkendelse af seniorers kvaliteter for erhvervslivet. Ekspert og politikere har da også allerede peget på, at vi bør holde flest mulig ældre i jobbet som løsning på befolkningsudviklingen. Det har ført til forskellige politiske aftaler med stigende efterløns- og folkepensionsalder til følge.

Alligevel er det 52 procent af de +50-årige på arbejdsmarkedet, der ønsker at trække sig tilbage, før de når folkepensionsalderen. Og det skyldes tilsyneladende en række faktorer, der relaterer sig til arbejdsmiljø.

En analyse fra Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø viser, at andelen af beskæftigede seniorer, der forventer, at dårligt fysisk helbred bliver årsagen til deres retræte, er steget fra 18 til 23 procent fra 2018 til 2020, mens andelen af seniorer, der forventer at forlade arbejdsmarkedet, fordi de ikke længere vil kunne klare arbejdet, er steget fra 25 til 30 procent. Sagt med andre ord: Det går den forkerte vej med arbejdsmiljøet. Samtidig anfører en stigende andel medarbejdere, at ønsket om mere fritid bliver årsagen til, at de forlader arbejdsmarkedet.

Hvis vi skal lykkes med at bevare flere seniorer på arbejdsmarkedet, bør vi derfor fokusere på andet end blot at hæve aldersgrænserne for tilbagetrækning. Arbejdspladserne bør skabe nogle særlige job til seniorerne med afmålte krav, de kan håndtere, og med fleksible arbejdstider, der kan aflaste fysisk og give plads til ønsket om mere fritid.

Førnævnte analyse indikerer, at 37-timers uger for mange seniorer er både utiltalende og for fysisk krævende. Derfor bør vi åbne for, at seniorerne kan blive længere, men mindre intenst, ved større brug af deltid. Samtidig bør forebyggelse, motion og behandlingsordninger som løsning på den fysiske nedslidning fylde mere, ligesom mere jobrotation og større brug af hjælpemidler er afgørende, hvis vi skal skabe de bedste betingelser for at kunne bevare ældre medarbejdere længere tid i jobbet.

Det er ganske enkelt nødvendigt, hvis vi skal løse den demografiske udvikling. Samtidig kan tiltagene potentielt have dobbelt effekt, hvis vi via bedre arbejdsforhold kan sørge for, at færre ældre bliver omsorgskrævende som følge af arbejdslivet, mens vi samtidig skaffer flere hænder. Men først bør vi anerkende seniorerne som et vigtigt aktiv for fremtidens arbejdsmarked.

KOMMENTAR

Jan F. Steenhard

Jan F. Steenhard er formand for brancheorganisationen Arbejdsmiljørådgiverne

DAGENS BREV Da sygeplejen kom i avisen

Sygeplejen kom sandeligt i avisen 24/11: En vred ung sygeplejerske på forsiden. Han havde tænkt sig at sige op. Og bede andre gøre det samme. Han fik forstående ord med på vejen af Enhedslisten.

En (kvindelig) lederskribent, der belærte læserne om, at de mange kvinder (sic) i den offentlige sektor går rundt og hygger sig i deres spændende coronasikrede job.

En økonomisk redaktør kunne fortælle om sygeplejerskernes »vilje« til at nedtrampe andre offentligt ansattes (rimelige?) lønkrav.

Socialdemokratiets beskæftigelsesordfører skød den nuværende sygeplejemangel/krise over på regionerne og afventede en hurtigtarbejdende komites analyse.

En professor i sygepleje blev stødt over tidligere indlæg fra tre overlæger, som mente, at der var mange sygeplejersker, der beskæftigede sig med pseudoarbejde. Sygeplejeforskeren henviste til vigtig forskning omkring død, kræft og corona og lød (næsten) fornærmet.

Så efter læsning af dagens avis blev jeg som vanligt klogere og destillerede de mange kloge ord, så de kunne beskrive mig og min hverdag som klinisk

sygeplejerske (sådan en der møder patienter hver dag).

Jeg får ikke nok i løn, og det vil jeg gerne råbe højt. Jeg er ret ligeglad med, om FOA, BUPL og andre føler sig trampet på.

Jeg elsker mit arbejde og min arbejdsplads højt. Jeg elsker også mændene. Nogle af dem er læger, men de er måske ikke så offentligt ansatte som jeg? Den coronasikrede tvangsflytning til et covidafsnit Hold 1 var dog næsten ved at få mig til at bukke under. Og nu er vi i gang med Hold 3.

Treenigheden mellem sygehusledelse, regionsråd og regering/folketing er en for de tre parter behagelig, men ansvarsforflygtende konstruktion. En komite. En mere?

Og så ender mine sidste gyldne dråber ved professoren og de tre overlæger. Og de har begge ret. Der er alt for mange møder, alt for mange sygeplejersker i hi. De havde måske godt af lidt mere af Livet og Døden. Uden filter. Rusk og storm. Forskning hilses velkommen af mig, men noget lyder som ren Mickey Mouse, og andet lader sig ikke gøre i praksis, fordi klinikerne løber forhindringsløb på en umulig bane.

Således opløftet af dagens avis, der ofrede alle de ord på mit fag, som de helt glemte i sommer, hvor jeg blot var en notits. LISBETH LANGKILDE, SLAGELSE

LÆSERNE MENER

Inge Lehmann-programmet er unødigt staffage

24. november bragte Berlingske en artikel om Inge Lehmann-programmet, der er sat i verden for at øge ligestillingen mellem kønnene i det danske forskningsmiljø. Desværre udvirker programmet det modsatte, hvilket tallene tydeliggør.

Kun en enkelt mandlig forsker ud af 39 er det lykkedes at komme igennem nåleøjet i år, så programmet er med til at øge snarere end mindske uligheden.

Vores kritikere vil indvende, at der kun har været ni mandlige ansøgere ud af i alt 144, hvorfor fordelingen mellem mænd og kvinder giver statistisk mening.

Frasorteringen af de mandlige ansøgere sker dog allerede inden, når mænd på forhånd har fået at vide, at deres ansøgning vil blive forfordelt, hvis de kommer op mod en kvinde med samme kvalifikationer. Hvorfor da orke at gå igennem den lange og besværlige ansøgningsproces for bare at blive vraget på grund af, hvad man har mellem benene?

Dertil kan man, som Hans Bonde og Torsten Skov tidligere har gjort, argumentere for, at Inge Lehmann-programmet er lovstridigt og forsøger at udbedre et problem om kønsdiskrimination, som i mange tilfælde kun eksisterer oppe i folks hoveder.

Statistikken fortæller os nemlig, at kvinder på ingen måde bliver forfordelt i universitetsmiljøet eller i samfundet generelt på baggrund af deres køn. Det ægte problem ligger snarere i frafaldet blandt kvindelige forskere, der er relativt højt.

Her ville det være mere fordelagtigt at kigge på rammevilkårene for forskere i forhold til samtidig at være familiemødre, og hvordan vi kan få de to roller til lettere at spille sammen. JENS HENRIK THULESEN DAHL, UDDANNELSES- ORDFØRER FOR DANSK FOLKEPARTI, OG HENRIK DAHL, UDDANNELSES- ORDFØRER FOR LIBERAL ALLIANCE

Det halter græsseligt

Barndomsviden er, at it-udvikling har kvalitativ fart på. Tænk blot på Moores lov. Computerens hastighed og ydeevne fordobles hver 18. måned. Under opklaring af ubådsejer Peter Madsen og mordet på Kim Wahl i 2018 var politiet i stand til at finde samtlige oplysninger på hans mobil på trods af, at den aldrig blev fundet. Under Mette Frederiksens sms-sag i november 2021 var det pludseligt ikke muligt. Oevn i købet tre år senere. Moores lov tilsiger en firdobling på tre år.

Det halter græsseligt, og vi er i dag vidne til coverup, damagekontrol og usandheder i et uhørt omfang, der minder om magtfulde diktatoriske bananrepublikker i forrige århundrede. Statsministerens siddende på sin hvide hest ligner Don Quixotes slidte øg i Cervantes fortælling om kampen mod vindmøller. Antal møgsager ligner en sandhedens mødding, og smider Mette Frederiksen ikke magtens handsker, kan hun ende som konen i muddergrøften.

Kære statsminister, du gør klogt i at »abdicere« nu, så vil chancen for et senere job endnu være muligt til ovenikøbet nok dobbelt løn. HOLGER OVERGAARD ANDERSEN, VEDBÆK

Parallellarbejde i sygehusvæsenet

Som det er fremgået i Berlingske den seneste tid, er der behov for at stoppe op og få belyst det parallelarbejde, der åbenbart finder sted på sygehusene. Jeg finder det nødvendigt, at der tages stilling omgående. Der skal lægges en plan for at få belyst hele denne form for unødvendigt arbejde. Der er også behov for, at få belyst sygeplejerskernes ansættelsesforhold. Der kan spares, hvis der er flere sygeplejersker på fuld tid. Det er usædvanligt, at der er ca. 52 procent på deltid.

Regeringen håber jo at få vedtaget en velfærdslov inden jul, og finansloven skal også vedtages. Velfærdsloven har til formål at sikre, at den bevilling, der er til hele velfærdsområdet, følger demografien. Det vil betyde, at der skal tilgå endnu flere midler til hele området i alle årene fremover. Der bliver jo flere ældre, flere børn og så videre.

Skatteborgerne kan derfor ikke acceptere, at vi skal betale mere i skat for parallelarbejde på blandt andet sygehusene. Patienterne skal i fokus. Udgiftsniveauet på sygehusene skal reduceres. Hertil kommer nødvendigheden af at få belyst alle de arbejdstimer, som sygeplejerskerne bruger på at registrere data. Der skal kun registreres data, der er nødvendige og ikke alt muligt andet.

Den offentlige sektor må i arbejdstøjet i lighed med den private sektor. Der er ikke råd til »fedt på sidebenene«. Omkostningerne må skæres til. De stærke fagforeninger må nu forstå alvoren, og de må bidrage til at reducere omkostningerne på velfærdsområdet. BIRTE ROLL BRANDT, HØRSHOLM